

ANY III

NÚM. 108

BARCELONA 19 SEPTEMBRE 1890

J. Porrea

CRÒNICA

DIMARS passat va pegarme capritxo d' anar a sentir *Gli Ugonotti* al teatro

Gayarre.

Y l' ópera anunciada no 's va fer.

Y una multitud de gent s' estava á la porta del teatro, fent córrors aquí y allá, en los que vaig introduhirme per indagar las causas de la suspensió de l' obra anunciada en los cartells.

¿Qué había passat?

Per allá corrian estranyas y diferentas versións; uns deyan que s' havia mort lo director d' orquesta; altres que l' empresari s' havia desafiát y... en fi, lo que se sol dir per tot hont passa alguna cosa estranya; cada hu fa 'l seu xascarrillo pero cap noticia resulta certa.

Demprés ho vaig sapiguer tot, ab certesa per boca de persona enterada de lo succehit.

Lo cas fins á cert punt resulta cómich.

Figúrinse un tenor que 's nega á cantar porque se li deuen alguns días de paga; acudeix un Inspector de policia per obligarlo á cantar, y en lo moment que 'l funcionari públich está distret, lo tenor agafa 'l barret y toca pirandó.

¿Cóm degué quedar lo públich que ja s' havia instalat als puestos y pagat l' entrada, al sapiguer que por causas ajenas á la voluntat de la Empresa se suspénia la funció?

¡Quina broma!

Pero, are pregunto jó, apart de la rifada, aquest senyor tenor no deu ignorar que una obra anunciada als cartells no pot suspendrers en lo moment precis de comensarla (si no es per enfermetat,) y per lo tant, mereix un correctiu.

Si li devia diners l' Empresa, podia l' artista acudir anticipadament al governador, y manifestarli que no cantaria aquella nit.

Allavors l' autoritat s' hauria entés ab l' Empresa y no hauria tingut de veurers burlat lo públich, que no paga per esser molestat.

Y tractant de l' Empresa; si pagués als artistas puntualment tampoch li hauria passat aquell xasco.

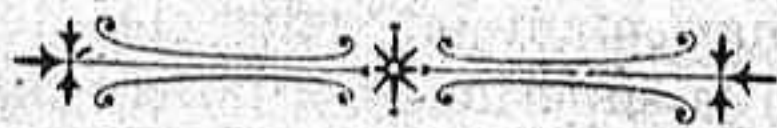
¿Qué no hi ha de qué? Jo 'm pensava que ab las economias dels passes dels setmanaris haviat se faria un Palacio al mitj de la Plassa de Catalunya.

A Fransa tothom te la sang encesa.

Diariament hi han desafios entre periodistas y diputats, y ¿saben per qué?; uns diuen una mentida y volen que surtin vritats en los periódichs.

D' allá hont no n' hi ha no 'n raja. Prou.

DOCTOR GERONI.

UN TIPO

...~*~...

No es orador ni poeta,
ni pintor, ni novelista,
ni actor, cantant, ni pianista,
ni pert per res la xaveta.

Ell una cosa ben feta,
may l' ha sapiguda fé;
de lletra no sab la B,
pero en cambi cada nit
es l' home mes aplaudit
sent vigilant del carré.

M. GARDÓ FERRER.

QUENTOS

Diálech.

—Es V. soltera ó casada?

—Soltera.

—¿De vritat?

—Si, senyor.

¿Y quant temps fá?

En un exámen:

—¿Per qué es salada l' aygua del mar?

—Perque hi ha bacallá á dins.

Histórich.

Una dona vella y bastant sorda, va anar á cullir malvas devant d' un quartel.

Lo centinella al veurerla, li cridá:

—¿Quién vive?

—¡Cullo malvas!

—¿Que gente?

—¡Pera fer cataplasmas!

En un hostel la mestressa volguent obsequiar.

—¿Qué s' estimeu més, un parell d' ous ferrats ó un tall de botifarra?

—Tot barrejat, mestressa, tot barrejat.

E. SUNYÉ Y S. LÓPEZ

IMPROVISACIÓ (1)

—~*~—

Ja sóch al cap-de-munt: lo qui somihi
enlayrars' fins al cim, patint un xich;
quí, envejós, arrivá á dalt de tot vulga,
que puji aquí.

Qui ambicioni 'l domini de la patria;
qui intenti tindre als peus tot lo país;
qui gosi contemplant al mon ben nano,
que puji aquí...

...Y un cop aquí dalt siga, donchs, que 'l clavin
lo mateix que un Sant Crist en 'questa creu,
que lloch més apropósit per tals homes
no 'l trovaréu.

Creu de Matagalls (Montseny) 29 Agost 1890.

J. BARBANY

(1) Estrofas escritas ab llapis en lo cim del Montseny.

Civilisació de los Àrabs

(ACABAMENT)

Las rendas dels seus califas van arribar á aventatjar als del Orient, gastantlas en aixecar construccions admirables.

Las industrias y en particular la orfebreria y la fabricació de teixits y objectes d' adorno, van arribar á una gran perfecció, com també la cerámica y l' art de treballar los metalls.

En l' Africa septentrional la civilisació árabe va imposarse en los primers sigles de la conquesta, y la ciutat de Fez va ser en lo sigle X lo que Bagdad en Asia y lo Cairo en Egypte. Pero al arribar á mitxans del sigle XI varén arribar al Africa tribus árabes procedentas del Heyaz; nómadas mitx salvatjes, y no váren cambiar lo seu sistema de vida en las novas terras en hont varen anar á establirse. Llavors la civilisació va comensar á apagar-se, comensant la decadencia moral y política que encara avuy se conserva en aquells paissos.

En Espanya, la capital del Califato (Córdoba) va ser un centre científich, artistich, industrial y comercial, rival digne de Bagdad.

La organisió política y administrativa hasta los temps de Hixem II, fou análoga, y lo Califa, lo mateix que l' d' Orient, gefe religiós y polítich, pontífice y rey á un temps.

Encare que la civilisació de los árabes en Sicilia va ser inferior á la de Egipte y Espanya, la industria y la agricultura li deuen grans progressos; váren explotar sistemáticamente totas las sevas riquessas y lo comers va pendrer grans proporcions.

No hi ha que dir, que, en cultura científica, los árabes de Sicilia eran també molt superiors á los normands y alemanys, fentse prompte amos de las Dos Sicilias, y uns y altres, coneixentho aixís, dispensavan protecció á los mes doctes musulms. Per' xó molts anys després de conquistada Sicilia per los normands, prevaléixia la influencia de la civilisació árabe.

Aquesta, va deixar poca mostra en las Gálias, en virtut d' haver sigut las invasions, transitórias, limitantse los fills del Profeta en aquell país á recullir botí sense cuidar-se d' encomanar la seva civilisació al país invadit.

A pesar d' aixó, alguns van fixarshi definitivament, dedicantse á la industria y á la agricultura, atribuintselsi la importació de la fábrika de tapissos en Aubusson, y novas maneres de cultiu.

Encare 's reconeixen los descendents dels árabes en los habitants del departament del Creuse y de los Alts Alpes, y especialment en las localitats situadas en los voltáns de la *Montanya de los Moros* y en alguns petits poblès de las Lasdas, del Rosselló, del Languedoc y de Bearn.

PEPET DEL HORT.

LOS TEUS DEFECTES

EN LO ALBUM

HUMORÍSTICH DE MON BENVOLGUT AMICH M. RIUSEC

Sis defectes á mon veurer tens, que ab ratllas mal rimadas, si es que no se t' fan pesadas jo t' vull mirar de retreurer.

Lo primé, y no va de riurer, es segons lo meu pensar, lo defecte de menjar, que téns, segons dius, per viurer.

Lo segón créu que m' engresca puig que segons m' han contat vas vestit, quan despullat pots anar més á la fresca.

Lo tercér, y se 'm fa estrany si bé tots hi estém sotmesos, es que cada dotse mesos t' escursas la vida un any.

Ton quart defecte es pesat, y créume te l' has de treure, ¡Noy t' agrada massa 'l beure!.. sobre tot quan has menjat.

Es lo teu cinqué defecte lo de cada nit dormi; no dormis més. Creume á mí, lo vetllar fá més efecte.

Y per fí y per acabar; per més que m' sápigas greu, es lo sext defecte teu que m' deixis.. aixó firmar.

Aqui tens amich Riusec ab breus versos retratats tos defectes mes pesats.. Si n' tens més, no té 'ls conech.

JAUME ROIG Y CORDOMI.

NOTICIAS CIENTÍFICAS

L' últim número de *El Herald* de New-York, conté un interessant article sobre los telescopis moderns y las maravellas celestes, que molt aviat han de descubrirse segons opinió del sabi astrónomo Sr. Flammarion, si 's porta á cap la construcció d' altres de major tamany segons lo modelo dels construïts durant l' any 1886 en Niza, Pultewa y Lick.

Lo del observatori del primer dels tres punts indicats té una obertura objectiva de 74 centímetros y una llargaria de 18 metres.

En l' actualitat está en construcció pera l' observatori de l' Universitat de California en *Mont Wilson*, un que possehirá una lente objectiva de quatre pulgades més de diámetro que la de Lick, ó siga de mts. 1'01, esperant que, la combinació del *crown glas* ab lo *sflint glas*, resulti perfectament acromática.

Si resultan certas las profecias dels constructors del nou telescopi, no está llunyá lo día en que puga apreciarse per complert la probable existencia d' habitants en lo planeta Marte, en lo qual y ab ajuda dels telescopis qu' avuy funcionan, poden seguirse lo curs de las estacions en aquell llunyá planeta y hasta distingirse la neu del seus polos.

Ab lo nou telescopi quedará la lluna tan poch distante de la terra que quedarán resolts tots quants problemas s' han plantejat sobre los fenómenos que tenen lloch en la superficie del nostre satélit.

LO DE SEMPRE

—¿Qué no ho sab senyó Sevè?
¡m' han robat!

—Ja es disgust fort

¿pero 'l pis?

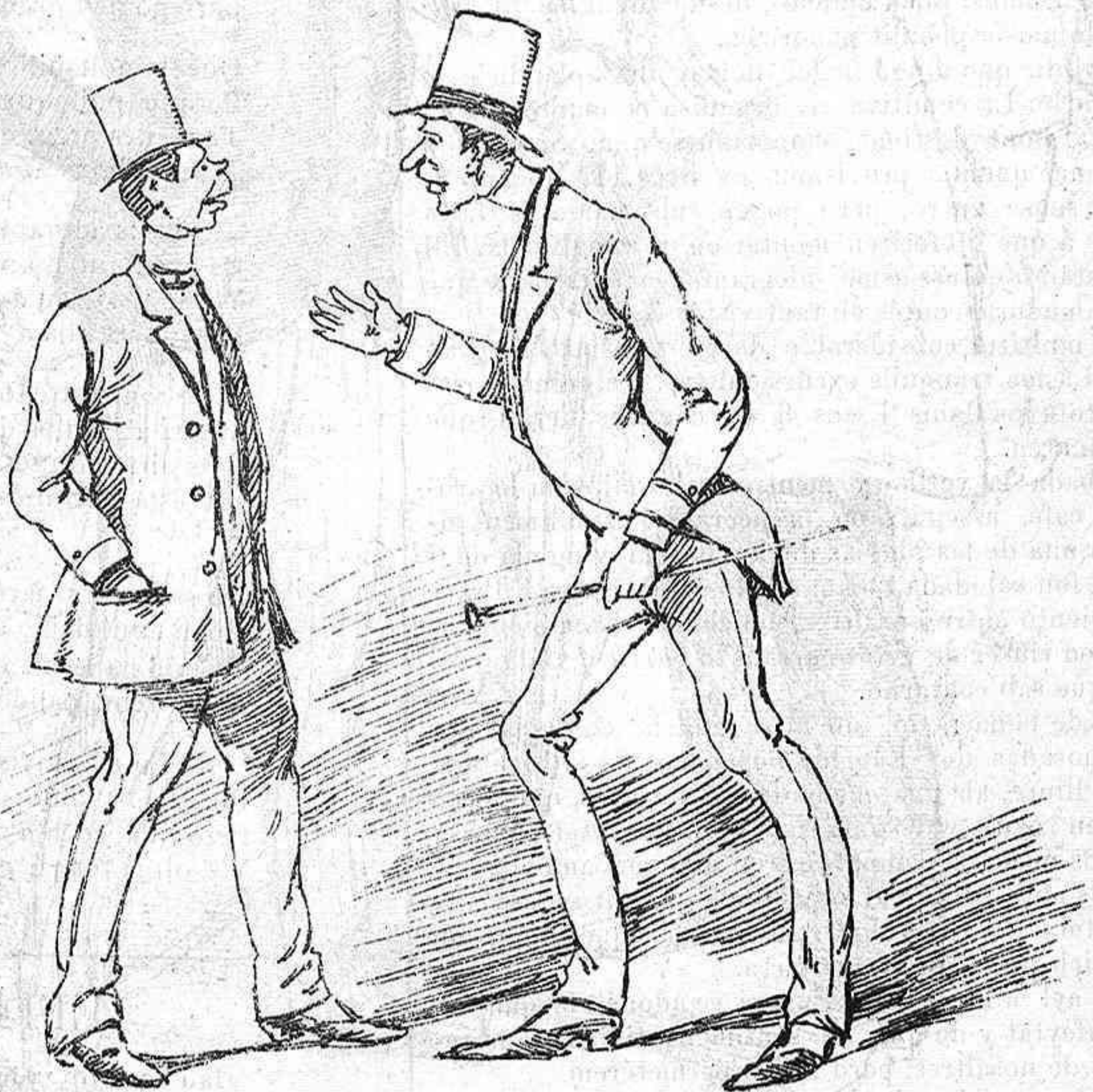
—No, no al carré,

—¿Y no ho va sentí vostè?

—¡¡No veu home que soch sort!!

206

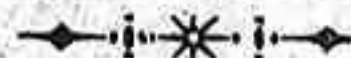
¿DEGENEREM?

Un temps hi hagué que los homes
 eran sapats y peluts,
 y á mes d' aixó no ignoravan
 d' ells mateixos las virtuts.
 Pero 'ls fills d' aquells grans sabis,
 son secardins y pelats

no ignoran... tot lo que saben,
 viuen gróchs y están nafrats.
 La diferéncia es molt trista
 ¿será que degenerém?;
 la societat te avuy vicis.....
 y ab ells la vida escursém.

L' amich Eugeni

'Eugeni es la tranquil·tat personificada; aixís pensém unanimitat tots quants nos honrém ab llur amiat.

May son magí está en vaga: passar las horas felisment; deixar escapar sos llabis sense cap mica de afectació, paraulas en sério dictadas y que això, no obstant, á riurer obligan; combinar excursions extravagants, es trobarse en son centre.

Tothom sap quant llargas y pesadas se tornan las horas en una vila de poch habitants, encare que siga en la més pintoresca de las que mulla lo Mediterrani y en la temporada d' estiu; donchs bé: si 's conta ab la companyia de tan bon amich, la cosa muda d' aspecte.

Un diumenje s' encarinyá ab lo pensament de fer una *burricada* y, vulgas que no, va sortir ab la seva. Llogá una colla de burriquets y engrescá á sos amichs pera trasladarse ab ells á la font que brolla clara y cristallina sota lo munt que sosté las runas del castell de Vila-romans; lloch deliciós, desde ahont se hi descobre lo més espléndit panorama.

Inútil dir que ningú pogué deixar de aplaudir-lo y secundarlo. La comitiva se organisá y emprengué la marxa al punt destinat, emportantse'n ab molt bon acert unas quantas provisions de boca. L' Eugeni se quedá sense burro, pero pogué subsanarse la falta gracias á que li oferiren montar en un caball coix. Ell lo acceptá ab entusiasme, alegrantse en extrem de que sa cavalgadura contés ab tant vistós defecte.

Una multitud considerable de gent despedí ab gran gatsara á los tranquils excursionistas, retenint la rialla en tots los llabis 'l sens fi de cómichs detalls que se originaren.

Arribada la vetlla y mentres saboreijavam lo aromátich café, asseguts en la acera del establiment situat en una de las plassas de la vila, la vinguda de 'l Eugeni fou saladada ab una explosió de alegría. Prenqué assiento entre nosaltres, amichs no excursionistas y nos feu riurer de veras narrant lo *burricat* viatge del modo que sab contarho.

Al fi de la narració, un altre amich, contagiad per las humoradas del Eugeni, nos obsequiá allí mateix, al ayre lliure, ab una menjada de muscles, que fóren molt ben reluts y despatxats á gran velocitat. Darra de los muscles comparexeren algunas ampollas de espumós champany y al objecte de que tot seguís baix un mateix estil, resolguérem beurer aquell líquit ab lo clássich porrò de nostra terra.

Mes ay! allavoras lo Eugeni se adoná de que no anava afeytat y de que ab sentiment tindria que separarse de nosaltres; pero no ho permetérem.

Vinga passar recado de moment al barber mes tranquil del barri; aquest comparegué ab tots sos arréus y afeytá degudament á l' Eugeni en la mateixa plassa, á la claror dels fanals del Cafè y á la vista del públich.

Acabada lo operació y ja tips de riurer, nos dirigirem al ball del Cassino disposats á pendrehi part ab tota la formalitat deguda, com aixís ho efectuárem.

Lo cel fou l' únich que 's torná informal; puig aquella nit disolgué lo ball avants d' hora ab trons y llamps.

FRANCESCH MARULL.

AMOR CATALÁ

Permet que ab bonas rahons,
Encar que ab versos tronats
Reveli tas qualitats
Y tas bonas condicions.

Es tan noble ta persona
Es tan discreta y tan bella,
Que te sempre demunt d' ella...
Tota la sal de Cardona.

Un contrast que 't diré al punt
T' hi notat, nineta hermosa,
Y es, que 'ts mes dolça y sabrosa
Que los turrans d' Agramunt.

Ets pura com la poncella.
Tens de la neu, la blancura...
O millor dit, ets mes pura
Que un porró de ví d' Alella.

Tot quant ma vista ab tu veu
Es un modelat conjunt;
Y fins ets mes forta que un
borrego de Cardedeu.

Que 'ts molt millor que 'l pá, es lley...
Perque (puig que are m' acút)
Tens mes preu, que 'l blat molgút
Als mes bons Molins de Rey.

Que 'ts adorable y bufona
Be prou que hu sé, hermosa nina,
Y que tens veu *argentina*
Perque 'ts filla d' *Argentona*.

De ton rostre tot es bó,
Mes si ab temps dich lo contrari
Pots dirme qu' es un desvari
Qu' está sofrint *Mont-meló*.

No se pás si 't fará 'l pés
Quan aquí deixo apuntat,
Y temó haberme expressat,
Ab extrema palidés.

No hu extranyis, tot es válit,
Puig fent l' amor no tinch pressa,
Pero filla, soch d' *Olesa*
Y l' oli fá tornar *pálit*.

J. IGLESIAS GUIZARD.

EPITAFI

Jau aquí un conservadó
que feya temps dejunava,
y altra cosa no aspirava
que omplirne bé 'l pahidó.

Un *empleyo* de *mistó*
desseguida li van dá;
per sa *pátria* tant mirá
qu' un tip no pogué pahí,
y 'l pobre se vá morí
ab la forquilla á la má.

MET-GUIXAIRE

DEL NATURAL

I
 —Portera, portera.
 —¿Qué hi ha?
 Nada que han tocat las seis
 y á esta hora tots los días
 ha de estar limpio el carré.
 —Vaja, home, altre feyna tinch.
 —¿Otra feyna? ¿Y á mí qué?
 Primero es la llimpieza.
 —Bueno, deixim ab pau.
 —¿Qué?
 ¿Se niega á escombrar la calle?
 —No, home no, ja hi ha temps.
 —Es que ha de ser ahora mismo.
 —¿Ara mateix? No pot ser.
 —Pues daré part al alcalde
 si dentro un quart no está net...
 Me voy á dar una vuelta...
 Conque ya lo sabe usté.

II
 —Ya estoy de vuelta, altre cop.
 Portera ¿Qué havém de fer?
 —Bé; miri, no m' amohini
 si vol escombrá 'l carrér
 aquí dintre hi ha una escombra
 y ho pot fer vosté mateix.

—¿Burlas á mi autoridad?
 —¿Burlas? No senyor:
 —¡Rediez!
 —Pues no l' hi queda altre medi
 porque jo no escombraré
 ni avuy, ni demá ni...
 —Vengan
 los trastos.

—Miri allá 'ls té.
 Y agafant la regadora,
 la escombra y un cabasset
 comensa á fer la feynada
 y ab cinch minuts va estar llest.
 —¿Veu home, tant enrahonar?
 —No se burlará vosté;
 y trayent de la butxaca
 una cartera de *pell*
de gos, y una *llapidera*
 va apuntar: *Número 100*
de la calle de las Muelas.
 —Bueno-exclamá-Tome usted.
 Mañana á casa la vila
 de dos á tres quarts de diez.
 —¿A casa la vila diu?
 —Si, señora.
 —Bé y per qué?
 —Porque V. se ha burlado

de lo que manda la ley.
 —¿Y allá á casa de la vila
 que es lo que hi tinch d' aná fer?
 —Á pagar las cinch pessetas
 de multa.

—No hi faltaré
 y pagaré aquesta multa.
 Pero tingui per entés
 que si jo pago aqueix duro
 no es porque ho mani la lley
 ni porque vosté m' ho digui;
 es sols porque 'm queda 'l dret
 de ferli escombrar, per forsa,
 tots los días, lo carrer,
 puig, jo, sols per quatre *pelas*
 al mes, també ho tinch de fé.
 —Bueno, corrienté m' avengo
 pero ja lo arreglarém
 de otro modo. ¿Usted no vol
 anar á l' Achuntament
 y pagar las cinch pessetas
 de multa?

—No.
 —Pues,... corrent.
 Me las dá á mí, y cada día
 vendré á escombrar lo carrer.
 V. SENDRA.

SR. D. JOSEPH BARBANY (PEPET DEL CARRIL)

LA GARRIGA

Caríssim amich: Parat
 so quedat havent llegit
 la carta que m' heu escrit
 desde 'l poble anomenat
 La Garriga; En veritat
 per mes poeta os tenia;
 tot home que desprecia
 lo camp y reb ab desdeny
 las brisas del vell Montseny,
 poch estima á la poesia.

Si lo vostre cor no fos,
 com se veu, positivista,
 no trobariau tant trista
 la vida del Camp. ¡Ditxós
 aquell que buscant repós
 fa en la soletat son niu!
 Puig be diu Lope (1) quan diu
 ab melodiosos accents:
¡Qui viu ab sos pensaments
no pot dir que tot sol viu!

La contínua distracció
 que la Ciutat ofereix
 demostreu que os diverteix
 y no ho crech; no es de rahó

que la infame adulació,
 la traïdoria y mentida
 y la enveja malehida
 que en ella hi tenen quartel,
 motivin lo vostre anhel
 y alegrin la vostra vida.

¿Creuríau vos, si os digués
 quí un fort dolor l' atormenta,
 que 'l sufriment l' acontenta
 y desitja sufrir mes?
 penso que no; 'l mateix es
 lo que 'ns passa; desitjéu
 tornar á Ciutat y féu
 escarafalls de un poblet;
 mes jo que os tinch per discret
 no crech res de quant diehu.

Créureu fora assegurar
 que os agradan los desficiis
 de la vida y que á los vicis
 sou incapás de olvidar;
 molt no obstant me fá pensar,
 de que, os trobeu tant á solas
 ahent hi ha arbredas y violas,
 fonts y aucells per tot arreu,
 y sobre tot, que 'm parleu
 tant de *tacos* y de *bolas*.

Tenia un amich del cor, (1)
 contemplatiu per sistema,
 que 'm deya qu' era un poema
 cada fulla d' una flor.
 Sens tractarvos ab rigor
 vos diré, que 'm sembla estrany
 caríssim amich Barbany,
 que tenint tanta ocasió
 de trobar inspiració
 fos próssaich lo vostre afany.

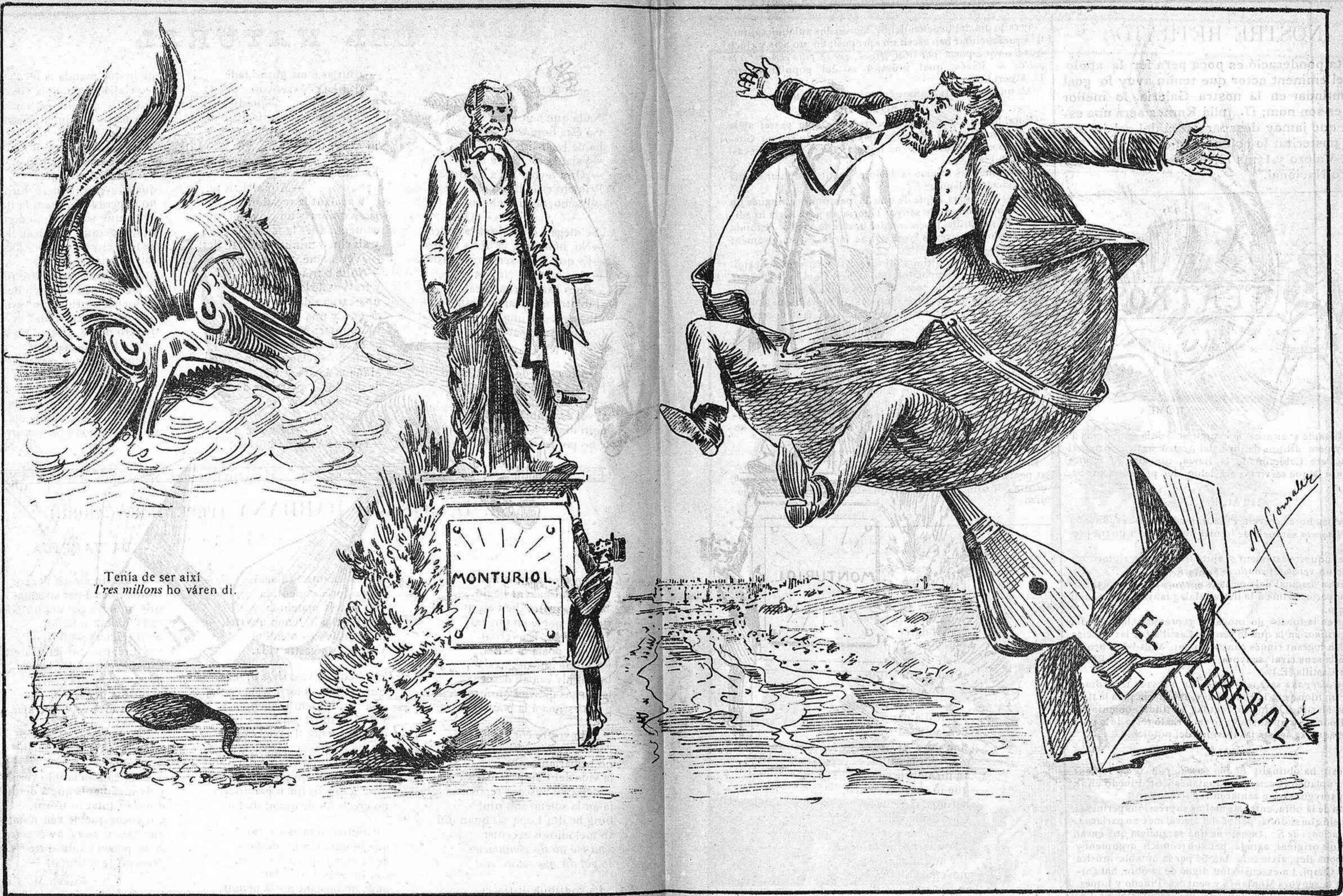
Puch assegurar de mí,
 (y no cregau que m' alabi
 de poeta ni de sabi)
 que 'm cansan tant lo verí
 y 'ls sufriments que á desdí
 dins la Ciutat so trovat,
 que encar que deixeu notat
 que 'ls ases van á las brasas,
 ja 'm podeu contá entre 'ls ases.
 ¡Renego de la Ciutat!

JOSEPH M.ª CODOLSA.

Barcelona 10 Septembre 1890

1 En Manel Martí Ortal, poeta catalá,
 que mori á la edat de 25 anys y fou plorat de
 tots quants tractat lo teniam.

1 Lope de Vega.

Tenia de ser així
Tres millons ho váren di.

Y al últim ben repelat
un cap-gros ha resultat.

No t' estiris... papanatas!
pus tan sòta d' ell estàs,
que jamay li tocaràs
las solas de las sabatas.

Aixís!..., com fo seu invent;
qu' al últim ha sigut... vent.

M. Conde

NOSTRE RETRATO

Tota ponderació es poca pera fer la apologia del eminent actor que tenim avuy lo gust de continuar en la nostra Galeria; lo mellor elogi es son nom; D. Juliá Romea serà una estrella que jamay desapareixerà del cel del art.

La posteritat lo col·locarà al costat dels La Torre, Valero y tants altres honra del nostre Teatro Nacional.

ROMEA

Pera dissapte s' anuncia la inauguració de la temporada d' hivern, y pera dilluns la joia del teatro antich, original de don Pere Calderón de la Barca, titulada: *El médico de su honra* la que servirà pera debut del primer actor Sr. Riutort

CATALUNYA

A aquestas horas creyem s' haurán cantat los responsos á *El Cabo Baqueta* sarzuela de lo mes insuls que 's pugui presentar.

Pera fer aquest gastament s' ajuntaren dos escriptors, resultantne un verdader *conflicte* literari.

La música original dels mestres senyors Brull y Mangiagalli es superiosissima á la lletra. Malaguanyada per aquell experpento.

Dilluns en la funció de moda se representá la comedia *Los Langostinos* en la que lo senyor Castilla feu las delicias del públich logrant rigués constantment. Molt bé l' acompanyaren la sens rival senyora Alverá y la senyora Pino y lo senyor Castilla (E.)

Chateau Margaux sarzuela que en la passada temporada lográ ser un filon pera la Empresa, y una gloria pera la tiple senyoreta Martinez, tingué regular acullida, obtenint la senyora Rodriguez aplausos en lo vals. En lo resto de la obra no satisfé aqueixa artista las ilusions del públich.

TÍVOLI

Escás éxit ha obtingut *El año pasado por agua* logrant sols algun aplauso la senyora Montañés y Sr. Pinedo en lo duo dels parayguas, que cantaren regularment.

Del resto de la obra, entre las moltas supressions permesas y la execusió que si do rá, per bé del art val mes no parlarne.

Las tentaciones de S. Antonio es una sarzueleta que encar que no molt original, agradá per son cómic argument y xistes de bona lley, aixís com també per la notable música del mestre Chapí. La execusió fou digna de la obra, habentse distingit la senyora Montañés y senyors Pinedo y Lopez.

Dimars tingué lloch lo benefici del mestre director Sr. Cereceda, habent lograt un plé.

Pera divendres próxim s' anuncia lo benefici del Sr. Pinedo ab escullidissima funció.

Altre plé hi preveyém: dat las justas simpatías que dit artista te alcansadas.

Pera lo dia del benefici del Sr. Morón dos aplaudits autors d' aquesta ciutat han escrit un apropósit en un acte y cinch quadros que porta per títol *Huye, que te pillan el toro! ó la coleta de Morón*, qual mússica es del popular mestre D. Albert Cotó.

Ab un estreno aixís augurém un plé al beneficiat.

CIRCO EQUESTRE

Notablement sorpresos quedarem dissapte passat ab la pantomima *Don Juan de Serrallonga* ja que lo senyor Guerra ab sa esperta direcció ne lográ treuern un partit casi inconcebible.

L' argument es lo mateix del interessant y popular drama de D. Víctor Balaguer.

Ab intenció sens dupte de que la pantomima tingués un xich de nota cómica, lo senyor Guerra ab gran acert hi adicioná de sa cullita la escena del hostel de Vich y la fujida de Serrallonga, escenas las dos que foren estrepitosament aplaudidas.

En lo quadro penúltim s' hi intercalá una sardana original del reputat compositor don Albert Cotó, qui dongué mostrás de coneixer á fons la típica música ampurdanesa. Sentim no poder dir altre tant del coréografo qui estigué algo desacertat, única nota discordant de tant aplaudida pantomima.

Lo senyor Alegría per sa part procurá que l' espectacle estigués á la altura de tots quants se han presentat en dit local, havento lograt ab excés.

En lo desempeñyo se distingiren quants artistas hi prengueren part y hasta los comparsas que en las escenas de conjunt hi dongueren un colorit no gayre vist.

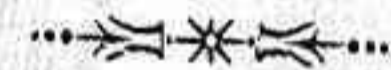
Al final foren cridats á la pista los artistas com també lo senyor Cotrelly, sent lo senyor Guerra aclamat ab verdader deliri.

Nostra enhorabona á tots quants hi prengueren part.

Entre la escullidissima concurrencia hi vejerem al llorejat poeta senyor Balaguér, qui mes d' una vegada doná mostrás de compartir l' assentiment que imperava en lo públich.

UN CÓMIC RETIRAT.

GORRANDAS

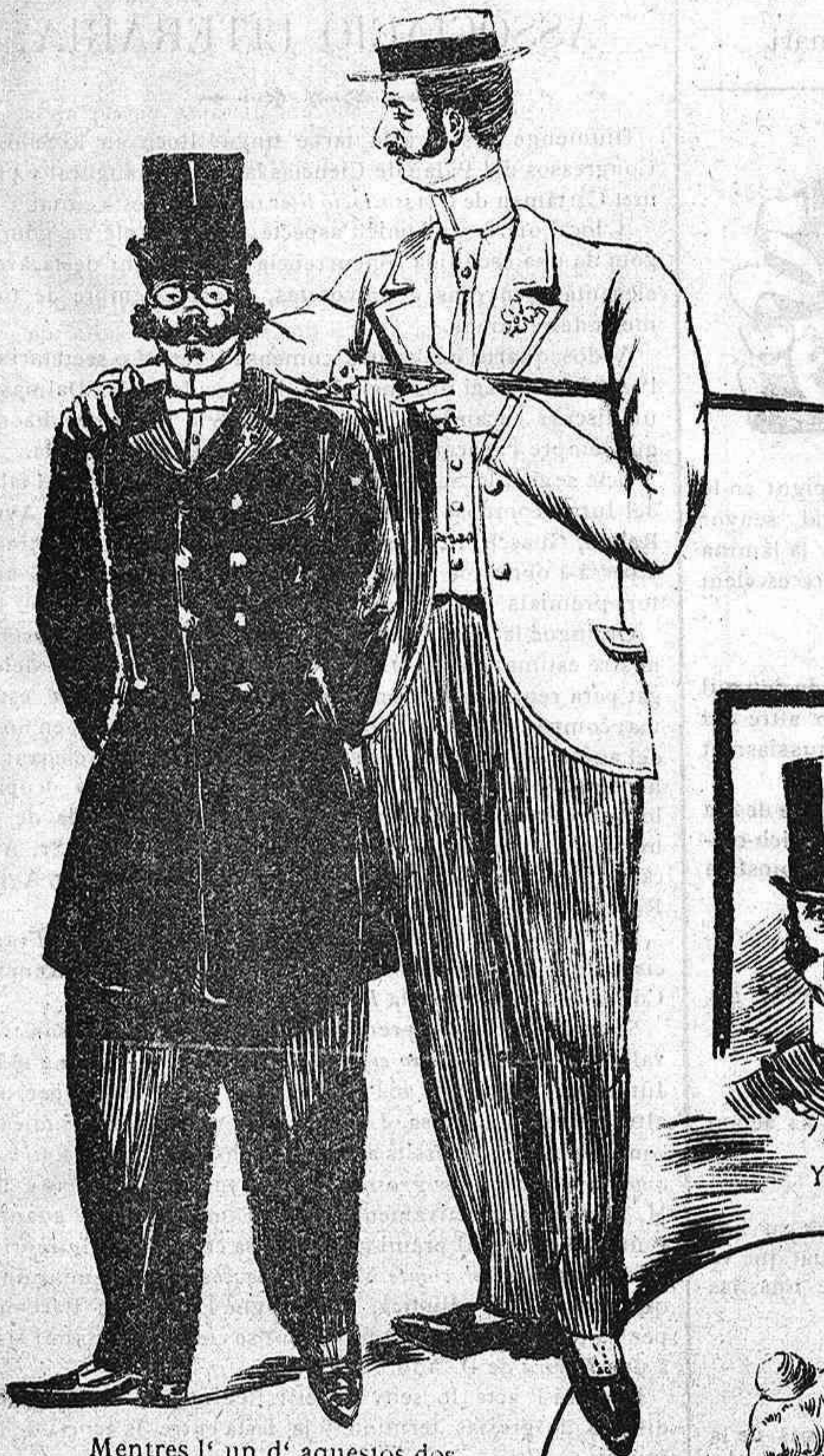
Quan trovi á una nena
que á mi molt m' agradi
sense que 'm enfadi
la saludaré;
mes si ré 'm pregunta
(aixó 'ls ho asseguro,)
la miro, 'm sulfuro
y... no li dich ré.

Un día passava
per la plassa Nova;
una noya 'm trova
y allí 'm fa aturá;
va dirme: currillo,
que jo era molt maco,
hermós, currutaco
y jo... vaig callá.

A una noya hermosa
que anava depressa
movent molta fressa
ab son rich vestit:
vaig dirli un requiebro
y ella, molt picada,
va dirme, enfadada:
—Vagi allá mosquit!—

AMADEO.

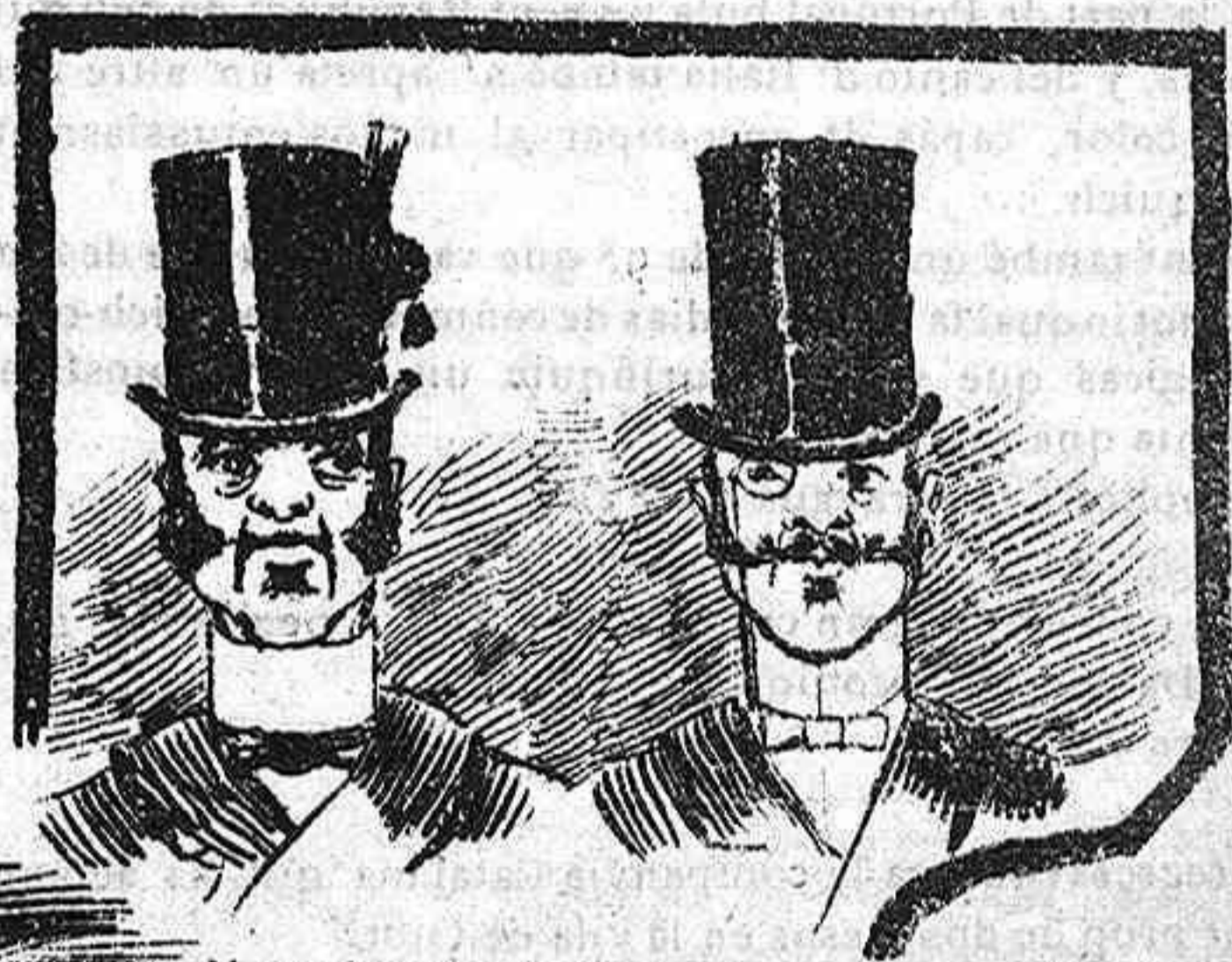
EXTREMS QUE S TOCAN

Mentres l' un d' aquestos dos
fá conquistas, per sa cara;
l' altre pobre, ab aquet nas,
no logra mes que espantarlas.

Una vella així te cert paresci
á una cotorra.

Y un lacayo comme ça casi be sembla
un senyor.

Aquí 'ls presento una *etoile del Foyer*,
qu' es pastada á una xicota que jo havia
tingut.

¿No es vritat qu' es poden pendrer
per duas llagostas?

La litografia de Ribera y Estany, s' ha trasladat al Carrer de Sant Ramon, núm. 5, en qual punt queda instalada la Direcció, Administració y Redacció del nostre Setmanari.

En motiu de no haver capigut en lo número dedicat al immortal senyor Monturiol, publiquém avuy la lámína central, remesa per lo nostre escolent dibuixant D. M. Gonzalez.

De la part de Portugal bufa un vent Republicá de deu mil dimonis, y del cantó d' Italia també n' apreta un altre del mateix color, capás d' encostipar al menos entussiasmat monárquich.

Se sent també una fortó de 93 que va acentuantse de dia endia; tot lo qual fa vaticinar días de conmocions polítich-meteorologicas que pot ser purifiquin un xich 'admosféra pestilenta que respirém.

Se suplica... 'l paraygua sense fum.

S' ha concedit la gran creu de San Hermenegildo als generals Daban (D. Antonio) y Portillo.

¿Quare Causa?

Ha regresat ya tota la companyia Catalana qu' ha actuat durant prop de dos mesos en la vila de Olot.

Ahir la gent corria alarmada per un cas sospitos qu' havia tingut lloch en lo carrer de la Allada; averiguat que va ser. resultá un atách de pitima ab afluxadura de totas las aixetas del cos.

Pera ara tots los cassos son per l' istil.

Aviso als alarmadors.

Ya s' han tirat al públich los noms dels directors de la companyia del Teatro de Romea.

Pobre Aciscle ¡te 'l quatre!

Saca la cuenta;

á tercera boda

será sargenta.

Y aixó que 'n Capdevila ha tret lo dos.

Me huele á.....palos!

Aquella frasse; Escolti, bon minyó haurá de sortir moltas vegadas de la boca del Sr. Soler.

¡Ay, fill meu, que patirás!

No hem rebut lo número-prospecte del nou colega *Diario de la Tarde*.

Gracias, Llanas.

Ara resulta que lo Marcos Zapata mort á Buenos-Aires no es tampoch un soldat, com van afirmá alguns colegas; sino un paisá.

Y ara qué? quan l' assolären?

ASSOCIACIÓ LITERARIA

Diurne passat á la tarde tingué lloch en lo Saló de Congressos del Palau de Ciencias la sessió inaugural y primera Certámen de l' *Associació literaria* d' aquesta ciutat.

'L local ofería un bonich aspecte, vejentse plé de góm á góm de una escullida concurrencia en la que hi destacavan elegantas senyoras y senyoretas, adorno sempre de tota mena de reunions.

A dos quarts de quatre comensá l' acte. Lo secretari de l' *Associació* llegí una memória; lo President Sr. Dalmases un discurs encaminat á demostrar que la literatura ha sigut sempre l' encarnació de la época que l' ha enaítida.

Acte seguit lo Secretari del Jurat dongué lectura del fallo del Jurat, compost per los Srs. Dalmases, Reig, Reyes, Ayné Rabell, Guasch, Perales y Bernis, que ocupavan l' estrado y passá á obrir los plechs que contenían los noms dels autors premiats.

Obtingué la *Flor natural* per sa poesia *Lo llibre d' oracions* nostre estimat amich D. Francesch Marull qui havia delegat pera representar-lo en aquell acte al nostre també estimat company de Redacció Sr. Ayné Rabell. Aquest, en nom del autor, elegí al acte, per Reyna de la festa, á la elegant y hermosa senyoreta D.ª Teodora Gomis que passá á ocupar lo trono, entre llargs picaments de mans y als acords de la música. La dreita de la Reyna l' ocupava l' Excm. Sr. Alcalde Don Joan Coll y Pujol y l' esquerra lo Sr. Ayné Rabell.

Lo primer accésit á la flor natural l' obtingué D.ª Francisca Rabell per sa bella poesia *¡Amor!* y 'l segon, D. Ramón Cò Borrell per la poesia *Per festa major*.

Se concedí 'l segon premi á D. Salvador Petit per son treball en prosa *El último español*, y l' accésit l' obtingué lo Jutge de 1.ª Instáncia de l' Universitat, Sr. Melero, per un altre treball en prosa. Lo tercer premi no fou adjudicat, concedintse dos accésits als monólechs dramátichs *Entre el amor y el deber* y *¡La grossa!* de D. Manel M.ª Hazañas y D. M. Riusec respectivament. Aquest mateix autor guanyá l' únich accésit al premi quart per sa composició humorística *Les gestes del comte Nyigo*. L' accésit al premi quint, que tampoch s' adjudicá, l' obtingué D. Joseph Barbany per la poesia *El sueño*, y finalment se concedí 'l premi sisé á una *Dolora* de D. Adolf Camps.

Finalisá l' acte lo senyor Petit llegint un ben mediat discurs de gracias terminant la festa entre 'ls acorts de la música.

La concurréncia no escatimá 'ls aplausos als autors premiats, que llegiren casi tots los seus treballs, sortint tothom del Palau de Ciencias altament satisfet.

ACUDIT

Passejavan un marit y muller molt lletjos, y un murriet va plantarse á riuer devant d' ells.

—Que 't rius de mí? va preguntar-li cremat lo marit.

—No senyor.

—Llavors, deu ser de mí? anyadí ella.

—Tampoch.

—¿Donchs, de quí?

—De tots dos.

L' insuls paperót *Lo Catalanista* de Sabadell, reproduheix algun fragment del text que varem publicar en lo nostre número dedicat al célebre Monturiol, y per agraument, tracta al nostre periódich de *populatxero* (vocable castís) y anyadeix que los *boigs fan bitllas*.

Llástima que sent ell tan sabi no n' haja pogut fer may.
Y aixó que tal vegada á n' ell las *hi donan fetas*.

Lo Comandant del *Destructor* no sabia los peus que calava lo seu barco, y al entrá al arsenal pera reparar las averias, per poch se 'n fa d' altres de mes importancia.

Y qué?...tot era questió d' augmentar la suma dels 12,000.
Nosaltres ray....

En lo Teatro Gayarre va haverhi un escándol entre los artistes y la Empresa dimars passat.

Tot per faltar en lo decálach un manament que diga:
No pagarás!

ANÚNCIS

Pallissas ab marca registrada.

Asilo naval.

'S necessita un mestre d' estudi qu' ensenyi d' escriurer.

Fábrica de romansos; L' Olotí.

Bugaderas pera rentar *fullas*.

D.ª Junta de Cens.

SECCIO REGILIOSA

SANT DEL DÍA

La Resurrecció de Marcos Zapata

Mort d' una bala telegráfica en lo carrer del Parque en Buenos Aires.

CORTE DE MARIA C.—S' ha retrassat á causa de la varola madrilenya.

QUARANTA HORAS.—En l' Iglesia del *censo*. S' descubreixen molts tarugos y 's reserva lo fer justicia pera quan lo temps s' aclareixi.

HOME PREVINGUT

Estava en Quím en capella á punt d' anarlo á matar, y digué l' escarcellé:
—No voleu *algo*, jermá?—
y vejent que feya fresca en Quím li va contestar:
—Sí; porteu un tapabocas pues tinch la seguritat de que anant cap al patibul 'm podria refredar;
y francament es molt trist morí y está encostipat.

LUIS SALVADOR.

Telégramas

Zaragoza 17.—6 matí.—Abiat tindrà lloch lo Congrés de Bisbes.

'S creu que no hi anirá la policia.

S. Petersburg 17.—6 id.—L' Emperador parla d' anar á presenciar las maniobras militars de Calaf.

Vejam si també l' agafarán.

JOTFUM.

Melilla 17.—8 id.—Ja han arriuat los cent moros de Rey. Fan molta pòr! pero es de bruts que van; y ab molts *estadants* al terrat.

Desde qu' han arriuat, la guarnició no fa mes que gratar.

ABI-BELL.

Anirá: Joseph Casellas (arreglat), Julia Estrada de Soler Amadeo, Gestus, II.—Iglesias Guisart. Serafi Pi (arreglat) Joseph Botey.

Algo de A. Balagué, Pep Botella, Noy de la Mare, Peret Boladeras, F. Carreras, V. Sacas, J. Apulem, M. Palumé, Cintet Barrera, M. Emulap, J. Trompeta.

J. Ramage: La seva poesia es bonica de pensaments, pero mal versificada.

E. D. Krbonell: Lo nostre setmanari es festiu y las sevas poesias casi 'ns han fet enter-nir; massa cor!, massa cor!

J. Roig y Cordomi. Massa llarch! No podria fer un sonet dihent lo mateix? Li agrairiam, y los autors premiats quedarian contents de igual manera. Lo demés anirá sortint.

Peret Comas: La única cosa servible fora la xarada-carta, pero vosté se descuidá la solució.

Antón Llongu: ¿Vosté té 15 anys? Bon profit li fassin señyor «granya literari». Desd' ara dongui las mans al Sr. E. Mestres y Forns que com vosté 's va "inspirá" ab lo mateix Nocturno, y pensin que quedan esborrats de LA TOMASA.

M. Emulap y V. Sacas: Lo gust fora de vostés si publiquessim aquell "sombbrero"—Piripichio ---No va mal, pero es molt llarga; la publicarem quant se presenti ocasió.

R. Alonso: "Vinga gresca" repássila que no está prou bé. Va un epigrama.

VIGILANCIA

—Tiene V. cédula?
—De citación.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Prima-inversa mineral,
ma segona part del cos
y me han dit qu' en total
era un home alt y gros.

M. ENCLAP.

XARADA-CARTA

Estimat amich: Mon germà ha demanat la hu de la Total a la seva hu repetida y 's casan dema passat; lo que t' faig a saber en son nom per si vels assistir a la boda.

Espressions a la Dos-quarta y disposa de ton amich

PLUMERO DE LA BLEDA.

TRENCA - CAPS

Rita Pinea

Formar ab aquestas lletas degudament combinadas lo nom d' un carrer de Barcelona.

SACAS.

PROBLEMA

Descompondrer lo número 150 en quatre cantitats que sumadas, restadas, multiplicadas y divididas per un mateix número, donguin resultats iguals.

J. VOLLANEY.

LOGOGRIFO NUMERIC

- 4—Consonant.
- 1 9—Nota musical.
- 9 6 9—Nom de dona.
- 7 9 2 2—Carrer de Barcelona.
- 7 9 2 9 1—Població Catalana.
- 9 2 5 2 2 9— " " "
- 7 9 2 5 2 2 9— " " "
- 1 4 5 6 5 4 8 9—Carrer de Barcelona.
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9—Ciutat de Italia.
- 7 5 1 5 4 8 6 3—Nom d' home.
- 7 5 7 8 2 8 9—Nom de dona.
- 7 8 4 8 2 3—Nom d' home.
- 4 9 1 5 2— " " "
- 2 2 5 3— " " "
- 1 8 2—Per cosir.
- 4 5—Nota musical.
- 1—Consonant.

GEROGLIFICH

X
LOO GOO
OO
OO OO

ENRIQUETA C.

INTRÍNGULIS

Buscar una paraula que, anantli trent cada vegada una lletra del seu darrera, dongui 'ls següents resultats:

primer, un poble catalá; según, n' ha en molts casar; tercer, mineral; quart, un nom adjectiu, y quíat, consonant.

ESPANTA-BÓLITS

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NUMERO ANTERIOR

Xarada I.—O-re-lla.

" II.—Lo-la.

Trenca-caps.—Lo ret de la Sila.

Geroglifich.—Per prunas los pruners.

Rombo.—

B
S E O
S E L L O
B E L G I C A
O L I V A
O C A
A

Logogrifo Numéric.—Petronila.
Barrinament.—Lo-la.

LA TOMASA

PERIÓDIC FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre. 1'50 ptas
Cuba y Puerto Rico id. 2 " "
Extranger id. 2'50 " "

NOTA—Tota reclamació podrá dirigirse a la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5.
LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barña.